

SCENE REPREZENTATIVE ÎN "MOROMETII"

1. Cina (Partea I, capitolul IV)

Această cină țărănească, prezentată pe mai multe pagini, nu are nimic din opulența marilor banchete. Solemnitatea și modestia culinară îi dau un caracter aproape sacru. Ca în picturile vechi, lumina narațiunii cade pe chipul Părintelui, care veghează asupra copiilor înghesuți în jurul unei mese joase.

- Ilie Moromete stăpânește în chip absolut această familie, fapt subliniat și prin poziția sa la masă, unde „stătea parcă deasupra tuturor. Locul lui era pragul celei de-a doua odăi, de pe care el stăpânea cu privirea pe fiecare.”
- Descrierea mesei este înceată și ritualul ei dezvăluie relațiile adevărate din sânul familiei. Copiii din prima căsătorie nu se înțeleg cu cei din a doua, și tatăl, pentru a păstra unitatea familiei, este dur și justițiabil. Astfel, când Niculae face mofturi la masă, tatăl îl lovește necruțător.

-
- **prin masa prea mică, rotundă și joasă și scăunelele cât palma** → pământul (dacă li s-ar fi împărțit tuturor copiilor) ar fi fost neîndestulător;
 - M. Preda își adună personajele la masă → îi caracterizează (Rebreanu le aduna la horă, Călinescu la masă la Giurgiuveanu): fragment prezentat scenic;
 - așezarea fiecăruia anunță conflictul viitor;
 - masa e joasă, rotundă, cu scăunelele cât palma.
 - Tatăl stă pe locul cel mai înalt, pe pragul celei de a doua odăi, dominându-i pe toți;
 - băieții cei mari stau în pragul ușii, anticipând parcă fuga lor din final;
 - Catrina stă spre sobă, avându-i lângă ea pe Tita, Ilinca și Niculae.
 - Niculae nu are nici măcar scaun, stând pe jos.

2. SCENA TĂIERII SALCÂMULUI (PARTEA I, CAPITOLUL XII)

- Momentul tăierii salcâmului poate fi socotit “începutul sfârșitului”.
- Salcâmul, cu coroana lui stufoasă, străjuia partea aceea a satului, simbol al stabilității și trăiniciei: *“Acum totul se făcuse mic, grădina, caii, Moromete însuși arătau bicisnici”*.
- Scena cinei simboliza solidaritatea familiei. Tăierea salcâmului sugerează începutul declinului familiei Moromete.
- Preda stabilește o relație directă între bocetul femeilor și momentul tăierii salcâmului, moment care dobândește conotații funebre.
- Rotirea ciorilor accentuează sugestiile rău prevestitoare. Ilie îl taie înainte de răsăritul soarelui.

- Dramatismul întâmplării este atenuat de umor. La întrebarea de ce să taie salcâmul , Ilie răspunde: “ *Intr-adins (...), ca să se mire proștii*”.
- Tăierea și vinderea salcâmului este primul semn al declinului familiei Moromete.

3. **SCENA SECERISULUI** (PARTEA a III-a, CAPITOLUL I)

- **Secerișul** reprezintă pentru Marin Preda încununarea existenței rurale. Plecarea la seceriș este o scenă tipică și generală, nefiind a unui singur om. Plecarea este a omului care face pregătirile de cu noapte, repetând cuvinte și gesturi străvechi, desfășurate după un ritual milenar:

“**Omul** se scoală, trezește copii, înhamă caii și umblă de colo până colo prin curte. Nu este nimic de făcut, plecarea **în prima zi de secere** pare să fie un lucru obișnuit, totuși căruța și caii înhămați așteaptă în bățatură de mult timp; **omul** și copiii sunt gata; secerile și bota cu apă sunt puse în căruță; mâncarea gătită de cu seară asemeni; nu se știe însă pentru ce căruța stă timp atât de îndelungat în mijlocul bătăturii. **Omul** se învârteste pe loc, se uită prin grădină, străbate curtea, intră în casă și strigă la femeie fără rost, întrebând-o dacă a pus mâncarea în căruță; muierea se supără și-i răspunde că a pus-o de mult, dar bărbatul nu ascultă, nu aude, iese afară cu un aer grav, foarte grăbit și forate îngrijorat.”

4. **SCENA "FONCIRII"** (PARTEA I, CAPITOLUL 23)

- Jupuitu vine să-i ceară “fonciirea”.
- Episodul se desfășoară scenic (seamăna cu o piesă de teatru): comedia amânării plății: “N-AM”.
- **Moromete= disimulant (prefăcut):** = comportament tipic țărănesc.
- Moromete este **mai deștept decât alții și se preface mai bine** . Caută să-l pună pe celălalt să-și spună părerea, așteaptă, tatonează.
- **Moromete= actor;**
- **Plăcerea regiei:** Moromete înscenează o anumită situație încât receptorul să accepte să primească ceea ce el îi dă – din 6000 de lei îi dă numai 1000. Se preface că are treabă în gospodărie și că este supărat. Agentul nu se lasă înșelat,

deoarece Moromete pare că a mai jucat scena. Fetele nu-i lasă să le ia lucruri din casă. Paraschiv intervine: "Nu sunt caii tatei, sunt ai mei".;

5. SCENELE ÎNTÂLNIRII DIN POIANA LUI IOCAN (PARTEA I, CAP. 18,19,20)

- = miniparlament sătesc:
- Moromete se rade înainte.
- Inima adevărată a satului este Poiana lui Iocan, unde se adună cei mai deștepți oameni din sat – în zile de sărbătoare sau duminică : Moromete, Cocoșilă și Dumitru al lui Nae.
- Ei citesc ziarul și comentează politică ironic și cu umor.
- Moromete este respectat și consultat de toată lumea.
- El explică, clarifică, concluzionează: "3 chestiuni se desprind de fapt din această situație!".
- M→ Cocoșilă : "Ocupațiunea ta mintală e la alte prostii".
- Ziare: Moromete - "Mișcarea", Iocan - "Curentul", Cocoșilă - "Dimineața".
- Țăranii veneau aici cu solemnitatea cu care spiritele credincioase merg la biserică. Plecarea de acasă, traversarea uliței, intrarea în curtea lui Iocan se desfășoară după un protocol. Țăranii îmbracă întâi veșminte curate, ies la podișcă, stau de vorbă cu cei care trec pe drum, apoi trec pe la frizer și, numai după aceea se duc la locul întâlnirii.
- Până să ajungă acolo, Ilie discută cu cineva despre ploaia care tocmai a căzut și despre viitoarea recoltă de grâu, povestește despre Victor Bălosu și despre „facultățile” lui, apoi despre Mizdra și un oarecare Năstase a lui Besensac, dă, adică, un spectacol pregătit. Pregătirea nu se încheie înainte de prezentarea actorilor într-un stil care marchează o veselie lipsită de vulgaritate.

PARTICIPANȚI:

- **Moromete și Cocoșilă**- protagoniștii dezbaterii, prieteni și adversari politici;
- **Iocan și Aristide**, roși de ambiția puterii
- **Victor Bălosu**, țăran dezlăsat, avea porecla „voiajorul”;
- **Dumitru lui Nae**, prietenul mai tânăr al lui Moromete
- **Țugurlan**, veșnicul revoltat